

Nacional

Els actes de la Diada escalfen motors a Catalunya

Ada Colau assegura que està més a favor de participar-hi que en altres edicions

Oci gràcies als aparells de realitat virtual

Els grans fabricants s'aboquen en la comercialització de productes cada cop més populars

VOL VIURE EN
#CATALUNYALLIBERTAT

Mor Jordi Carbonell, referent del catalanisme

FIGURA L'històric dirigent independentista va traspasar ahir als 92 anys **LLEGAT** Fundador de l'Assemblea de Catalunya, serà recordat com un dels més fermes defensors de les llibertats i de la llengua catalana durant el franquisme

Adrià Gratacós
BARCELONA

Referent per a l'independentisme, ferm opositor al règim franquista i figura clau en la pervivència de la llengua catalana durant la dictadura, el filòleg i ex-president d'ERC Jordi Carbonell va morir ahir als 92 anys. Nascut a Barcelona el 23 d'abril del 1924, Carbonell va ser un dels membres fundadors de l'Assemblea de Catalunya als anys setanta i va exercir de portaveu de l'entitat durant la històrica manifestació de l'Onze de Setembre del 1976 a Sant Boi de Llobregat, la primera en la incipient democràcia. "Que la prudència no ens faci traïdors", exclamava Carbonell aquell 11 de setembre, una de les més emblemàtiques frases del filòleg.

També durant els anys setanta, i sota l'allargada ombra del règim franquista, Carbonell va ser director de la Gran Enciclopèdia Catalana i va coordinar la redacció dels primers fascicles de l'Enciclopèdia, fet pel qual va esdevenir un dels principals divulga-

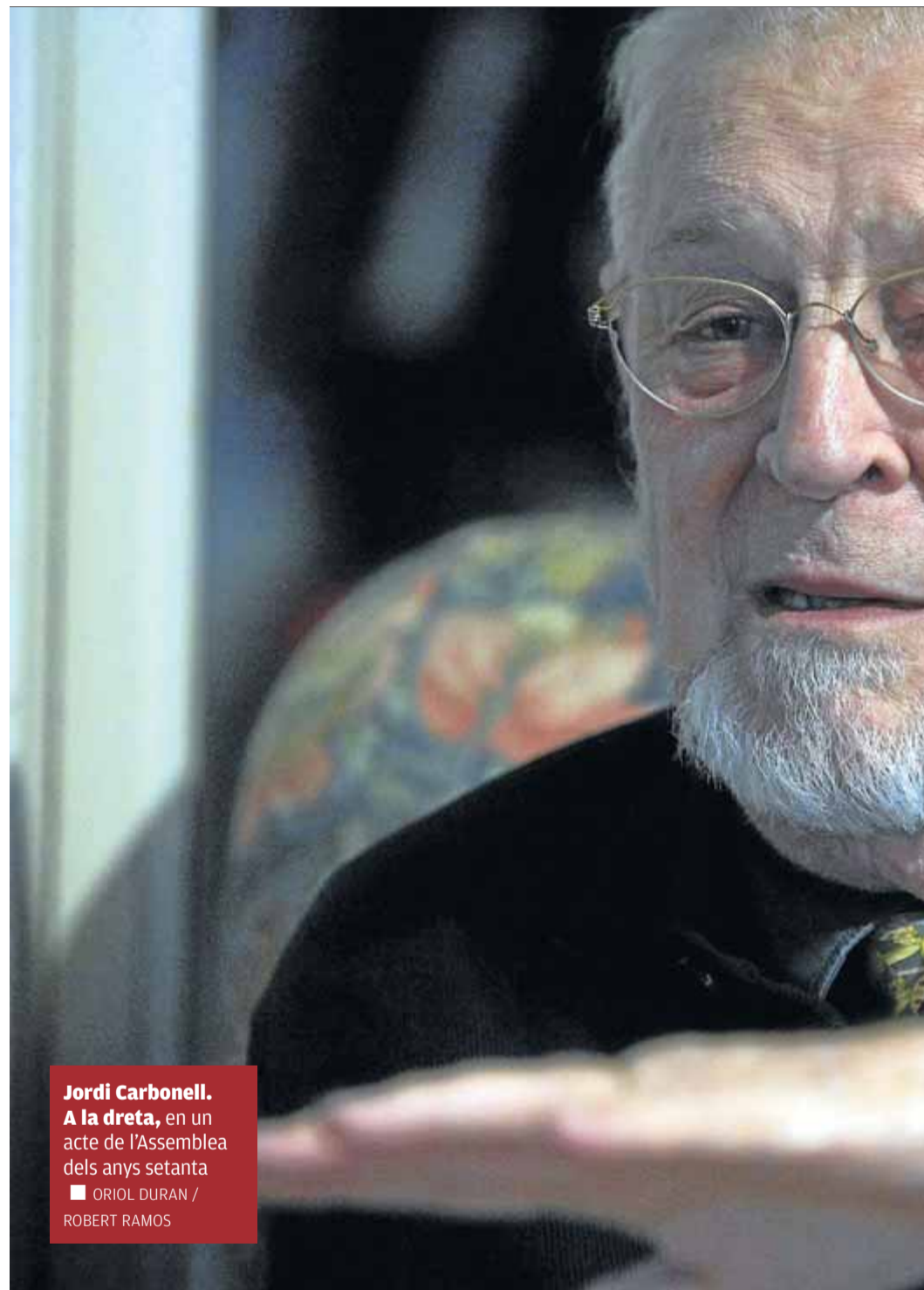
dors de la llengua catalana de l'època. Però la tasca de Carbonell en la lluita antifranquista es remunta fins als anys quaranta. Finalitzada la Guerra Civil espanyola, Carbonell inicià els seus estudis superiors a la Universitat de Barcelona. Després d'un pas fugaç per la Facultat de Dret, ben aviat es decantaria per estudiar filologia. A la Facultat de Filo-

Va esdevenir un dels principals divulgadors de la llengua catalana

sofia i Lletres establiria els primers contactes amb referents catalanistes de l'època com ara Ramon Aramon o Jordi Rubió. El 1942 creava el Front Universitari de Catalunya, i es convertia així en militant clandestí contra la dictadura. També a la universitat coneixeria Hortènsia Curell (amb qui s'acabaria casant), que el va posar en contacte amb els Estudis Universitaris Catalans (EUC), una entitat clandestina organitzada per

l'Institut d'Estudis Catalans (IEC), en què treballaria des del 1946. Durant els anys cinquanta, Carbonell també col·laboraria en publicacions en llengua catalana com ara *Germínabit* i *Serra d'Or*.

El seu compromís amb la divulgació del català agafaria embranzida durant els anys seixanta, quan el geògraf Enric Lluch i el fundador d'Edicions 62, Max Cahner, li ofereixen encapçalar l'edició d'una gran enciclopèdia en català. Un any més tard, naixeria la Gran Enciclopèdia Catalana, de la qual Carbonell dirigiria els quatre primers volums. A causa de la seva tasca i a la seva vocació antifranquista, durant aquella època Carbonell va ser detingut en nombroses ocasions per les forces franquistes. El 1969 és detingut pel seu càrrec de director de la Gran Enciclopèdia Catalana, i el 1971 tornaria a ser interceptat per la policia, aquest cop per haver participat en l'Assemblea d'Intel·lectuals celebrada a Montserrat. En aquella ocasió, el filòleg exigiria el seu dret a declarar en ca-

Jordi Carbonell.
A la dreta, en un acte de l'Assemblea dels anys setanta
■ ORIOL DURAN / ROBERT RAMOS

Les frases

“Un home de país, ferm, insubornable, digne, mestre. Seguirem el seu somni”

Carles Puigdemont
PRESIDENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

“Humanista, erudit, republicà, d'esquerres. Alguns dels mots que defineixen l'estimat Jordi Carbonell”

Oriol Junqueras
VICEPRESIDENT DE LA GENERALITAT I PRESIDENT D'ERC

“El seu nom forma part de la història de Catalunya. Moltes gràcies pel que has fet”

Carme Forcadell
PRESIDENTA DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

talà durant els interrogatoris policials, fet que li comportaria maltractaments i tortures de la policia franquista.

La intimidació del règim, però, no impediria a Carbonell continuar la seva implicació política con-

tra la dictadura. L'any 1969, el filòleg català participaria en la creació de la Comissió Coordinadora de Forces Polítiques de Catalunya i, anys més tard, també seria membre del Consell de Forces Polítiques. Arran de la seva

implicació política i el seu compromís amb les llibertats socials i nacionals de Catalunya, Carbonell seria un dels fundadors de l'Assemblea de Catalunya i el 1970 signaria el Manifest de Montserrat. Lluny de la política institucional,

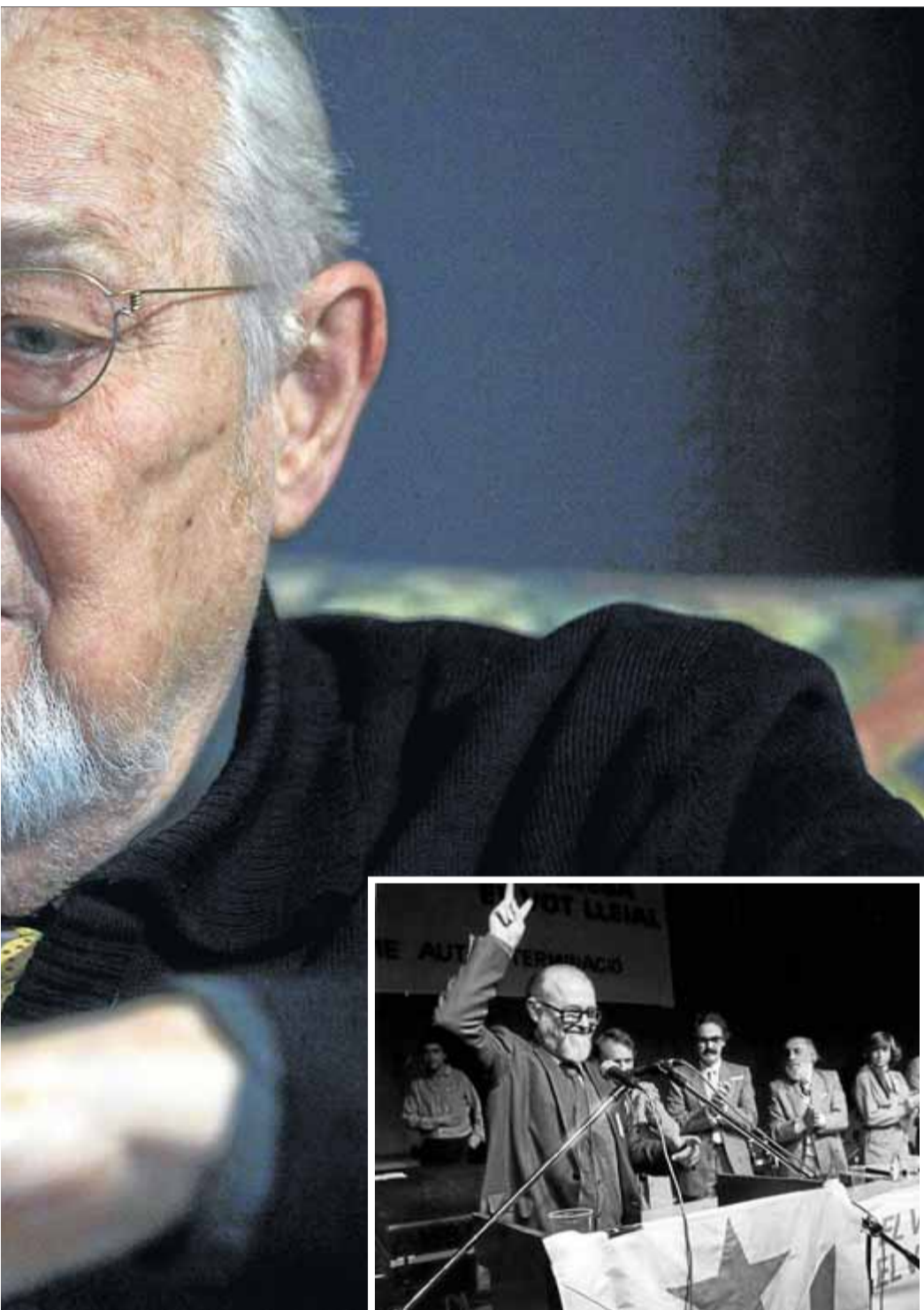
L'APUNT

Sant Boi 1976

Carles Sabaté

La Diada del 1976 va ser un referent, i encara més per als ciutadans del Baix Llobregat. Alguns érem petits i vàiem milers de bicicletes, cotxes, motos, els trens a vessar... i persones a peu que es dirigien a Sant Boi en un to reivindicatiu, però festiu alhora. Com l'actual 11 de setembre. No havíem vist mai tantes senyeres juntes. Carbonell en va ser la veu cantant, com en els últims anys Forcadell i

Casals. Es pot pensar que encara estem igual, o que hem avançat molt, tant que ens atrevim a desafiar l'Estat per independitzar-nos. Sense Sant Boi 1976 no seríem aquí, però no avançarem més sense convèncer el Baix Llobregat d'ara que hi pot haver un país més ben organitzat i just que Espanya. Carbonell deia que "Espanya no pacta, només fa treves per tornar enrere".

Santi Vila alerta del doble risc de córrer o aigualir el procés

■ El conseller de Cultura, crític amb el RUI, assenyala que el govern intenta mantenir l'equilibri, mentre que ERC hi aposta

El conseller de Cultura, Santi Vila, ahir a l'UCE de Prada ■ ACN

O.P.J.
PRADA

El conseller de Cultura, Santi Vila, va refermar ahir la seva posició crítica amb la proposta de referèndum unilateral d'independència (RUI). Des de l'UCE, Vila va advertir dels riscos que suposaria tant buscar "excuses" i "aigualir" el full de ruta com pretendre "córrer massa" i acabar perjudicant "la solvència i la credibilitat dels ciutadans". El govern, segons el conseller, intenta mantenir l'"equilibri" davant la disjuntiva, i va advocar perquè els comuns contribuïssin a aconseguir-ho.

La posició oficial de l'executiu és que estan oberts a estudiar la proposta en el marc de les negociacions sobre la qüestió de confiança a què se sotmetrà el president de la Generalitat, Carles Puigdemont, el 28 de setembre. Però el PDC va demanar a la CUP que deixi de

Les frases

“Ens equivocarem tant si busquem excuses per aigualir el full de ruta com si volem córrer massa”

Santi Vila
CONSELLER DE CULTURA

“Sona molt bé la música del RUI, la paraula unilateralitat al final és dignitat”

Gabriel Rufián
PORTAVEU ADJUNT D'ERC
AL CONGRÉS

fer servir el RUI com un instrument de pressió.

ERC va evitar rebutjar la proposta des del primer moment. “Sona molt bé la música del RUI, la paraula unilateralitat al final és dignitat”, va defensar Gabriel Rufián, també, des de Prada. El portaveu adjunt dels republicans al Congrés, que fins ara havia estat ambigu respecte al referèndum unilateral, va

expressar el seu respecte per Vila, però va opinar que el RUI pot ser una “bona idea” si el Parlament decideix introduir-lo en el full de ruta. A més, va assenyalar que la cita a les urnes interpel·laria Podem. “A veure a quin costat se situa”, va sentenciar, tot admetent les discrepàncies que han mantingut els republicans amb En Comú Podem durant les darreres setmanes, especialment en la campanya del 26-J, i quan no van votar a favor de Xavier Domènech com a president del Congrés. “Ens hem de trobar”, admetia.

La coordinadora general del PDC, Marta Pascal, va lamentar que la CUP intenti posar “condicions” a la qüestió de confiança i al pressupost en comptes d'assumir el mandat del 27-S. En declaracions a Catalunya Ràdio, Pascal va admetre que el RUI pot ser una possibilitat, però va censurar l'ús que al seu criteri en fa la CUP. ■

“Els referents sempre ens acompanyen. Serem fidels a l'obra de Jordi Carbonell”

Jordi Sánchez
PRESIDENT DE L'ANC

amb l'arribada del règim democràtic del 1978, Carbonell va impulsar el moviment Nacionalistes d'Esquerra, i va ser president de la Universitat Catalana d'Estiu del 1970 al 1975. L'any 1992, Carbonell decideix ingressar a ERC, or-

ganització en la qual ocuparia la presidència del 1996 al 2000, a petició del llavors secretari general del partit, Josep-Lluís Carrod-Rovira.

El llegat de Jordi Carbonell, tant en l'àmbit polític com en el filològic, l'ha fet mereixedor de nombrosos reconeixements, com ara la Creu de Sant Jordi (el 1984), la medalla d'or de la Generalitat de Catalunya (2001) i la medalla d'honor de Barcelona (2002). Més tard, el 2014 Carbonell va rebre el premi Dignitat de la Comissió de Dignitat i el 2016, el premi Pompeu Fabra de la direc-

ció general de Política Lingüística de la Generalitat. L'avançada edat de Carbonell tampoc li va impedir participar en els esdeveniments més notoris dels últims anys. L'any 2010 va participar en la manifestació del 10-J contrària a la sentència del TC contra l'Estatut i el 2012 va ser un dels convidats a l'acte de constitució de l'ANC. L'octubre passat també va ser present durant la declaració de Mas al TSJC pel 9-N. Assistent infal·libre als actes d'ERC, Carbonell serà recordat com un dels més fermos defensors de les llibertats de Catalunya. ■